

УДК 346.7:349.6

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.88.2.2>

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯДЕРНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ: ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Битяк О.Ю.,
*кандидат юридичних наук,
заступник декана факультету юстиції,
доцент кафедри господарського права
НЮУ ім. Ярослава Мудрого
ORCID: 0000-0002-4555-4934
e-mail: bityakaleksej84@gmail.com*

Битяк О.Ю. Державне регулювання ядерної енергетики: особливості правової регламентації в умовах воєнного стану.

Статтю присвячено дослідженню актуальних аспектів та особливостей правової регламентації державного регулювання ядерної енергетики в умовах воєнного стану. Наголошено на першочерговому значенні та особливій актуальності питань відновлення енергетичного потенціалу та забезпечення сталого функціонування енергетичного комплексу України, важливе місце в якому займає ядерна енергетика. Підкреслено, що головним в оптимізації роботи ядерного комплексу й у виведенні його на належний рівень функціонування є вдосконалення організаційно-правового механізму державного регулювання діяльності на ринку енергетики, визначення ефективних правових засобів такого регулювання з урахуванням важливих особливостей об'єктів, системи суб'єктів організаційно-господарських повноважень та оптимальної моделі взаємодії між ними, зважаючи на складну проблематику сфери атомної енергетики та необхідність забезпечення ефективного централізованого керування. Проаналізовані норми Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» та Положення про Державну інспекцію ядерного регулювання України в контексті загальних аспектів побудови системи державного регулювання сфери використання ядерної енергії. Розглянуто окремі питання приведення національного законодавства України у сфері безпеки використання ядерної енергії у відповідність до положень права ЄС. Встановлено, що основний вектор державної політики повинен бути направлений на вдосконалення норм чинного законодавства з урахуванням виконання взятих Україною міжнародно-правових зобов'язань з питань правового регулювання ядерної та радіаційної безпеки в Україні, які передбачають узгодження чинного законодавства з *acquis* ЄС. Зроблено висновок щодо необхідності продовження реалізації заходів з посилення незалежності сфери атомної енергетики, інституційної стабільності та ефективності державного регулювання безпеки використання ядерної енергії. Визначено, що з метою забезпечення сталого функціонування та подальшого розвитку ядерної енергетики, належного виконання міжнародних зобов'язань України у сфері використання ядерної енергії необхідно прискорити процеси вдосконалення норм чинного законодавства, стратегічного планування та розроблення відповідних довгострокових програм.

Ключові слова: воєнний стан, державне регулювання, імплементація, правова регламентація, ядерна енергетика.

Bytiak O.Yu. State regulation of nuclear energy: features of legal regulation under martial law.

The article is devoted to the study of current aspects and features of the legal regulation of state regulation of nuclear energy in conditions of martial law. The primary importance and special relevance of the issues of restoring energy potential and ensuring the sustainable functioning of the energy complex of Ukraine, in which nuclear energy occupies an important place, were emphasized. It is emphasized that the main thing in optimizing the work of the nuclear complex and bringing it to the proper level of functioning is to improve the organizational and legal mechanism of state regulation of activities in

the energy market, to determine effective legal means of such regulation, taking into account important features of the objects and the system of subjects of organizational and economic powers and the optimal model of interaction between them, considering the complex issues of the nuclear energy sector and the need to ensure effective centralized management. The norms of the Law of Ukraine «On the Use of Nuclear Energy and Radiation Safety» and the Regulations on the State Inspection of Nuclear Regulation of Ukraine were analyzed in the context of general aspects of building a system of state regulation of the use of nuclear energy. Some issues of improving and bringing the national legislation of Ukraine in the field of nuclear energy safety into line with the provisions of EU law were considered. It has been established that the main vector of state policy should be aimed at improving the norms of current legislation, taking into account the implementation of international legal obligations undertaken by Ukraine on the legal regulation of nuclear and radiation safety in Ukraine, which provide for the harmonization of current legislation with the EU acquis. A conclusion was made on the need to continue implementing measures to strengthen the independence of the nuclear energy sector, institutional stability and effectiveness of state regulation of nuclear energy safety. It was determined that in order to ensure the sustainable functioning and further development of nuclear energy, and the proper implementation of Ukraine's international obligations in the field of nuclear energy, it is necessary to intensify the processes of improving the norms of current legislation and strategic planning.

Key words: martial law, state regulation, implementation, legal regulation, nuclear energy.

Постановка проблеми. В умовах триваючого повномасштабного вторгнення Росії на територію України першочергового значення та особливої актуальності набувають питання відновлення енергетичного потенціалу та забезпечення сталого функціонування енергетичного комплексу України, важливе місце в якому займає ядерна енергетика. Атомна енергетика забезпечує близько 50% від загального виробництва електроенергії, тоді як теплові електростанції на вугіллі та газі, гідроелектростанції, відновлювані джерела енергії, зокрема сонячні та вітрові станції, забезпечують іншу значну частку, такий розподіл робить Україну однією з країн із досить високим рівнем виробництва енергії з ядерних ресурсів, що забезпечує енергетичну стабільність та певну незалежність від імпорту електроенергії [1, с. 109]. Висока динаміка суспільно-економічної актуальності енергетичних відносин відповідно актуалізує питання щодо посилення рівня ядерної і радіаційної безпеки, енергонезалежності держави та забезпечення ефективності державного регулювання у сфері використання ядерної енергії.

Метою наукового дослідження є з'ясування особливостей правової регламентації державного регулювання сфери ядерної енергетики в період дії правового режиму воєнного стану.

Стан опрацювання проблематики. Дослідженню проблематики вдосконалення енергетичного законодавства, правового регулювання паливно-енергетичного комплексу та сфери ядерної енергетики присвячені наукові праці багатьох вчених.

Так, науковці Р. Кірін, С. Грищак проводили дослідження основних напрямів довоєнної стратегії та повоєнної трансформації енергетичного законодавства України [2]. І.О. Леся розглядала питання еволюції законодавства у сфері використання ядерної енергії в мирних цілях [3]. Також авторка вивчала питання розвитку галузі міжнародного ядерного права та визначення нормативно-правового підґрунтя його забезпечення [4]. Р. Коцюба досліджувала питання нормативно-правового регулювання засад ядерної політики та визначення стратегічних пріоритетів його подальшого розвитку в аспекті конституційно-правового регулювання [5].

Серед представників економічної науки слід виокремити наступні наукові праці. Вчені Д.В. Бабич, В.І. Чобіток, І.О. Чобіток розглядали проблематику ефективності інноваційно-інвестиційного розвитку енергетичного комплексу країни в умовах нестабільності [6]. С.О. Біла, О.В. Івасик вивчали питання світового досвіду щодо пріоритетів забезпечення безпеки розвитку ядерної енергетики та провели узагальнення системних ризиків, що супроводжують розвиток ядерної енергетики [7].

Вказані дослідження забезпечують основу для узагальнення розуміння сфери дослідження, втім, незважаючи на наявність широкого кола наукових праць щодо розвитку енергетичного комплексу країни та забезпечення безпеки розвитку ядерної енергетики, сучасні умови воєнного стану, вчинення з боку держави-терориста пошкоджень та руйнувань об'єктів критичної інфраструктури та злочинів екоциду, загроза продовольчій та ядерній безпеці, загострення енергетичної кризи потребують додаткових досліджень та наукових напрацювань з особливим акцентом на питаннях державного регулювання сфери ядерної енергетики.

Виклад основного матеріалу. За умов максимального скорочення використання вугілля в енергетичному секторі, подальше використання атомної енергії для нашої країни продовжує зберігати важливе значення, як базової складової енергозабезпечення та економічно ефективного низьковуглецевого джерела енергії, разом з цим виходячи з нових суворих реалій ведення воєнних дій та необхідності наступного післявоєнного відновлення, розвиток атомної енергетики може бути засобом, що гарантуватиме Україні енергетичну безпеку та знизить залежність від постачання природного газу й вугілля [8, с. 220].

Слід зазначити, що досліджуваний сегмент господарювання включає комплекс суспільно-економічних відносин, до яких належать національна енергетична безпека, ядерна безпека та складний характер побудови відносин постачання ядерного палива і схоронення відходів, необхідність централізованого керування, забезпечення відповідності міжнародним стандартам та імплементації національного законодавства України у сфері безпеки використання ядерної енергії до права ЄС. При цьому, головним в оптимізації роботи ядерного комплексу й у виведенні його на належний рівень функціонування є вдосконалення організаційно-правового механізму державного регулювання діяльності на ринку енергетики, визначення дієвих правових засобів такого регулювання, урахування важливих особливостей об'єктів, а також системи суб'єктів організаційно-господарських повноважень та оптимальної моделі взаємодії між ними, зважаючи на складну проблематику постачання ядерного палива, схоронення відходів та необхідність забезпечення ефективного централізованого керування, з прийняттям окремої Стратегії, в якій відповідні відносини зайшли б своє врегулювання [9]. Дійсно, стратегічне планування відіграє вирішальну роль у розвитку будь-якої галузі, тому, враховуючи структурну вагомість ядерної енергетики відносно економічної, енергетичної й екологічної безпеки, відповідні питання стратегічного планування повинні мати належне відображення та чітку правову регламентацію.

Отже, враховуючи сучасні виклики, пов'язані із введенням воєнного стану, наразі актуальним питанням залишається забезпечення оптимізації державного регулювання та належного рівню функціонування ядерного комплексу з урахуванням особливостей його структурної побудови, зовнішніх та внутрішніх факторів впливу.

Система ядерного регулювання передбачає наявність таких основних складових як: законодавча база, яка регламентує діяльність у сфері використання ядерної енергії та інфраструктура державного регулювання безпеки використання ядерної енергії, при цьому сфера безпеки використання ядерної енергії регулюється численними законами, постановами та розпорядженнями уряду, нормами та правилами з ядерної та радіаційної безпеки [10]. В умовах воєнного стану та відповідної трансформації суспільних відносин щодо здійснення діяльності у сфері використання ядерної енергії, вищезазначені основні складові повинні бути адаптовані до сучасних викликів та мати ефективний вплив на об'єкт врегулювання – господарські відносини, що виникають у процесі функціонування підприємств ядерної енергетики.

Основоположним у системі ядерного законодавства України є Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» від 08.02.1995 № 39/95-ВР (у редакції від 01.01.2025) [11], який визначає наступні ключові завдання ядерного законодавства України: правове регулювання суспільних відносин під час здійснення всіх видів діяльності у сфері використання ядерної енергії; створення правових засад системи управління у сфері використання ядерної енергії і системи регулювання безпеки під час використання ядерної енергії; встановлення прав, обов'язків і відповідальності органів державної влади, підприємств, установ і організацій, посадових осіб і персоналу, а також громадян стосовно їх діяльності, пов'язаної з використанням ядерної енергії; визначення основних принципів радіаційного захисту людей та навколишнього природного середовища; забезпечення участі громадян та їх об'єднань у формуванні державної політики у сфері використання ядерної енергії; сприяння подальшому зміцненню міжнародного режиму безпечно-го використання ядерної енергії.

Законодавчо визначеною метою державного регулювання безпеки використання ядерної енергії є забезпечення безпеки людини, навколишнього природного середовища, ядерних установок та джерел іонізуючого випромінювання.

Відповідно до норм статті 22 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» державне регулювання безпеки використання ядерної енергії здійснюється шляхом: нормування (визначення нормативних критеріїв і вимог до використання ядерної енергії); провадження дозвільної діяльності (видача дозвільних документів) та державного нагляду (за дотри-

манням норм чинного законодавства, умов документів дозвільного характеру, норм та правил з ядерної та радіаційної безпеки, вимог фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, обліку та контролю ядерних матеріалів та інших джерел іонізуючого випромінювання, примусові заходи включно).

Спеціалізованим державним органом, який має статус центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки використання ядерної енергії є Державна інспекція ядерного регулювання України (далі – Держатомрегулювання), діяльність якої спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Головними завданнями Держатомрегулювання відповідно до Положення про Державну інспекцію ядерного регулювання України, яке затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 363 [12] є забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії; здійснення державного регулювання безпеки використання ядерної енергії; здійснення на підставі міжнародних договорів в установленому порядку повноважень компетентного органу з фізичного захисту ядерного матеріалу та ядерних установок. Держатомрегулювання має широке коло повноважень, які корелюють з вищевказаними завданнями.

У сучасних умовах воєнного стану проблеми правової регламентації державного регулювання у сфері безпеки використання ядерної енергії мають тенденцію до загострення, тому основний вектор державної політики повинен бути направлений на вдосконалення норм чинного законодавства з урахуванням виконання взятих Україною міжнародно-правових зобов'язань з питань правового регулювання ядерної та радіаційної безпеки в Україні, які передбачають узгодження чинного законодавства з *acquis* ЄС та мають нормативне закріплення в Угоді про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 року [13].

Слід погодитись з Г.І. Балюк та Т.Г. Ковальчук [14], які наголосили, що триваючі воєнні події в Україні, показали, що ядерне, міжнародне і вітчизняне законодавство у сфері, яка пов'язана з використанням ядерної та забезпеченням радіаційної безпеки є недосконалим і не дає адекватної відповіді на багато питань, разом з цим в період воєнного стану Україна активно імплементує до чинного вітчизняного законодавства положення Директиви Ради 2013/59/Євратом від 5 грудня 2013 року про встановлення основних норм безпеки для захисту від загроз, зумовлених впливом іонізуючого випромінювання [15], внаслідок чого були прийняті наступні нормативно-правові акти: 1) Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» щодо експерта з радіаційного захисту» від 16.11.2022 № 2758-IX [16]; 2) Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення дозвільної діяльності у сфері використання ядерної енергії» від 16.11.2022 № 2755-IX [17]; 3) Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання» від 23.08.2023 № 3344-IX [18].

У цьому контексті також важливо акцентувати увагу на прийнятті у період тривання воєнного стану Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» від 16.11.2022 № 2762-IX, яким у тому числі внесені зміни щодо розширення компетенції органів державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки (стаття 24) шляхом додавання повноважень організації (не рідше одного разу на 10 років) проведення оцінки нормативно-правової бази у сфері використання ядерної енергії та діяльності органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, для проведення якої повинні запрошуватися міжнародні експерти, з інформуванням (за запитом) інших країн про результати такої оцінки. Зміни, які внесені до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», направлені на приведення окремих його положень у відповідність до права ЄС та норм чинного законодавства України. Водночас, реалізація положень Закону України № 2762-IX забезпечує [19]: уніфікацію термінології законодавства України з термінологією законодавства ЄС; регламентацію кваліфікаційних вимог до підрядників суб'єктів, які використовують ядерну енергію, що сприятиме підвищенню безпеки здійснення такої діяльності; удосконалення вимог щодо зобов'язань оператора ядерної установки вживати всіх заходів щодо попередження аварій та пом'якшення їхніх наслідків у випадку виникнення.

Окрім зазначеного, доцільно наголосити, що згідно з інформаційними матеріалами, які оприлюднені на офіційному сайті Міністерства енергетики України, а саме даними Довідки щодо виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Єв-

ропейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (станом на 21.01.2025), з метою приведення національного законодавства України у сфері безпеки використання ядерної енергії до положень права ЄС, у 2023 році прийнято низку нормативно-правових актів, серед яких: Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про Державну інспекцію ядерного регулювання України», якою повноваження Держатомрегулювання розширені та узгоджуються з відповідними положеннями Директив Ради 2014/87/Євратом [20] та 2013/59/Євратом; також розроблено проект Закону України «Про Національну комісію ядерного регулювання», який мав на меті закріплення на законодавчому рівні статусу органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом для сприяння підвищенню ефективності його діяльності та незалежності у прийнятті регулюючих рішень [21], втім, законопроект прийнято не було у зв'язку з наявністю суперечливих висновків та накладенням вето Президентом України.

Отже, одним із потенційних варіантів розвитку законодавства у сфері регулювання атомних енергетичних відносин є удосконалення енергетичного законодавства, що враховує національні проблеми, пріоритети, цілі та передбачення окремих спеціальних протекційних механізмів, спрямованих на створення сприятливих умов для забезпечення впровадження режиму безпечного використання ядерної енергії та радіаційного захисту людей і довкілля, до того ж з метою забезпечення сталого функціонування ядерної енергетики, а також її подальшого розвитку, необхідним є розроблення довгострокової програми розвитку атомної енергетики України [8, с. 221].

Висновки. Проведене дослідження окремих аспектів та особливостей правової регламентації державного регулювання сфери ядерної енергетики надало можливість зробити наступні висновки.

В умовах воєнного стану актуальним питанням залишається забезпечення оптимізації державного регулювання та належного рівню функціонування ядерного комплексу з урахуванням особливостей його структурної побудови, зовнішніх та внутрішніх факторів впливу.

Основний вектор державної політики повинен бути направлений на вдосконалення норм чинного законодавства, їх узгодження з асquis ЄС та імплементацію положень відповідних нормативних документів ЄС, що доцільно регламентувати в нормативно-правовому акті, який є основоположним у ядерному законодавстві України.

У період воєнного стану Україна активно імплементує до чинного національного законодавства положення директив ЄС у сфері використання ядерної енергії та державного регулювання ядерної і радіаційної безпеки шляхом прийняття відповідних нормативно-правових актів, що має ключове значення для вдосконалення правового регулювання господарських відносин, які виникають у процесі функціонування підприємств ядерної енергетики.

Таким чином, в сучасних умовах за доцільне вбачається продовження реалізації заходів з посилення незалежності, інституційної стабільності та ефективності державного регулювання безпеки використання ядерної енергії. З метою забезпечення сталого функціонування та подальшого розвитку ядерної енергетики, належного виконання міжнародних зобов'язань України у сфері використання ядерної енергії необхідно прискорити процеси вдосконалення норм чинного законодавства, стратегічного планування та розроблення відповідних довгострокових програм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Грачук В.С. Правове регулювання енергетичних правовідносин в Україні в контексті сталого розвитку. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2024. Випуск 86, частина 3. С. 107–113. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/01/18-2.pdf>. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.3.16>.
2. Кірін Р., Грищак С. Енергетичне законодавство України: довоєнна стратегія, повоєнна трансформація. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2022. № 4 (48). 363–362. URL: <https://kelmczasopisma.com/viewpdf/9087>. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.4.56>.
3. Лесь І.О. Еволюція законодавства щодо використання ядерної енергії в мирних цілях. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2023. Випуск 80, частина 2. С. 335–341. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/297073/290012>. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.80.2.54>.

4. Лесь І.О. Нормативно-правове забезпечення галузі міжнародного ядерного права. С. 687–691. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 6. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/294928>. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.06.118>.
5. Коцюба Р. Конституційно-правове регулювання засад ядерної політики України. *National law journal: teory and practice*. 2017. С. 27–31. URL: <http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2017/1/6.pdf>.
6. Бабич Д.В., Чобіток В.І., Чобіток І.О. Ефективність інноваційно-інвестиційного розвитку енергетичного комплексу країни в умовах нестабільності. *Проблеми економіки*. 2024. № 3 (61). С. 68–75. URL: file:///F:/%D0%9F%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97%202025/problems-of-economy-2024-3_0-pages-68_75.pdf.
7. Біла С.О., Івасик О.В. Пріоритети забезпечення безпеки розвитку ядерної енергетики: світовий досвід. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Випуск 26, частина 1. С. 11–16. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/27367>.
8. Платонова Є.О. Атомна енергетика України в контексті енергетичного переходу: правові питання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 7. URL: http://lsej.org.ua/7_2023/49.pdf. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-7/49>.
9. Битяк О.Ю. Ядерна енергетика в системі енергетичного права та законодавства. *Право та інноваційне суспільство*. 2015. № 2 (5). С. 68–74. URL: <https://openarchive.nure.ua/server/api/core/bitstreams/bab95203-41e5-44cf-ae4-06ad278dfdaa/content>.
10. Сайт з питань ядерної безпеки, радіаційного захисту та нерозповсюдження ядерної зброї. URL: <https://www.iaea.org/derzhavne-regulyuvannya>.
11. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» від 08.02.1995 № 39/95-ВР (у редакції від 01.01.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
12. Положення про Державну інспекцію ядерного регулювання України: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 363 (у редакції 25.02.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/363-2014-%D0%BF#Text>.
13. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Міжнародний документ від 27.06.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
14. Балюк Г.І., Ковальчук Т.Г. Правове регулювання відносин щодо забезпечення ядерної та радіаційної безпеки в Україні в мирних умовах та в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2024. Випуск 83, частина 2. С. 75–83. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/07/13-1.pdf>. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.2.11>.
15. Директива Ради 2013/59/Євратом від 05.12.2013 про встановлення основних норм безпеки для захисту від загроз, зумовлених впливом іонізуючого випромінювання, і скасування директив 89/618/Євратом, 90/641/Євратом, 96/29/Євратом, 97/43/Євратом і 2003/122/Євратом. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_006-13#Text.
16. Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» щодо експерта з радіаційного захисту: Закон України від 16.11.2022 № 2758-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2758-20#Text>.
17. Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення дозвільної діяльності у сфері використання ядерної енергії: Закон України від 16.11.2022 № 2755-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-20#Text>.
18. Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання: Закон України від 23.08.2023 № 3344-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15/98-%D0%B2%D1%80#Text>.
19. Державна інспекція ядерного регулювання України. Офіційний вебпортал. URL: <https://snrii.gov.ua/news/v-ukraini-nabuly-chynnosti-nyzka-zakoniv-shchodo-diialnosti-u-sferi-vykorystannia-iadernoi-enerhii>.
20. Директива Ради 2014/87/Євратом від 8 липня 2014 року про внесення змін і доповнень до Директиви 2009/71/Євратом про встановлення рамок Співтовариства для ядерної безпеки ядерних установок. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_012-14#Text.

21. Довідка щодо виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: <https://www.mev.gov.ua/sites/default/files/2025-01/zvit-vikonannya-dodatku-27-sichen-2025-roku-1.pdf>.